

Välbevarat, trots allt. Arkitekten Mats Fredriksson visar upp ett av rummen i kontorsdelen till Ståhlboms silo. Och hela byggnaden kommer troligen att förvandlas till just kontor.

Foto: MICHAEL SVENSSON

Som en majestätisk pylon. I åtskilliga år har silobyggnaden till Ståhlboms kvarn i början av Västgötegatan stått tom och orörd.

En silo med anor

I åtskilliga år har den stått tom och orörd. Sånär som på duvor, rättor och utelligare. Som en majestätisk pylon i början av Västgötegatan.

Under årens lopp har frågan stötts och blötts om vad som ska hända med den anrika byggnaden, uppförd år 1925 och med Knut Pihlström som arkitekt.

Men ingenting har hänt. Silon till kvarnaktiebolaget Ståhlbom & Co AB har lämnats åt sitt öde.

Sedan 1966 har den varit i kommunens ägo. Och med facit i hand kan man knappt kalla det för ett bra kommunalt förvaltarskap.

Snarare ett solklart fall för ett vitesföreläggande.

Tillsammans med arkitekterna Mats Fredriksson och Simonetta Petterson gör vi en rundvandring i den tomma byggnaden. Det finns ingen belysning, så ficklampor får vägleda oss runt.

Mats Fredriksson och Simonetta Petterson har fått i uppdrag av kommunen att skissa på hur silobyggnaden kan användas i framtiden.

Det finns ett beslut inom kommunen om att byggnaden ska restaureras, men först vill kommunledningen undersöka möjligheterna till en framtida användning.

Byggnaden består av en stor kontorsdel, en mindre lägenhet på bottenplan, samt själva silodelen.

Den senare vetter ut mot Mäster Pävls gränd och består av ett sinrikt system på ett par våningar med transportbanor och schakt.

När det begav sig gick det en transportör tvärs över Västgötegatan, där brödsädet rann från silon till kvarnen.

Just silodelen har orsakat en del huvudbry för de båda arkitekterna.

– En stor del av den måste nog rivas bort, säger Mats Fredriksson.

– Men man bör bevara delar så att kommande hyresgäster får en känsla av husets historia.

Kontorsdelen å sin sida är tämligen välbevarad, och det trots att den under flera år har använts av utelligare och missbrukare.

Vaktmästarbostaden har för övrigt brunnit vid ett par tillfällen.

Men en stor del av inredningen i trä finns kvar, vilket givetvis ur antikvarisk synpunkt måste anses som värdefullt.

– Det gäller att inte bara se negativt på att huset har stått tomt, säger Mats Fredriksson.

– I och med att ingenting har gjorts, är interiören väldigt välbevarad.

Mats Fredriksson och Simonetta Petterson har arbetat med sin utredning i en och en halv månad och den ska vara slutförd innan juli.

Så långt lutar det åt att hela silobyggnaden föreslås till kontorslokaler. Men då kanske av det lite exklusivare slaget.

– Någon typ av kontor är det lämpligaste, säger Mats Fredriksson.

Att riva ut och bygga om kommer att kosta mycket pengar. För kommunen handlar det om att hitta intressenter som är villiga att gå in i projektet med Ståhlboms silo.

Verksamheten vid Ståhlboms grundades år 1863 av Anders Edvard Ståhlbom. Dess ursprungliga verksamhet bestod av spannmålsagentur och speditiönsaffärer.

Vid konsul Ståhlboms död övertog änkan Edla Ståhlbom rörelsen tillsammans med Malcolm Törnqvist, nu mer firmanamnet Ståhlbom & Co.

I slutet på 1890-talet tog företaget över en kvarnrörelse vid den så kallade Reutercrantzka frälsekvamen, även kallad den Zetzellska kvamen i kvarteret Gamla Bron vid Strömmen.

Här hade kvarndrift bedrivits sedan tidig medeltid och en uppgift gör gällande att biskop Brask på 1500-talet ägde den kvarn som då fanns på platsen.

Kvarnen vid Ståhlbom & Co drevs med vattenkraft till 1920 då el installerades.

Under familjen Törnqvists ledning bedrevs verksamheten vid Ståhlboms fram till 1966.

Det sista året ingick företaget i Wennergren-gruppen.

Källa: Till Norrköpingskrönikan av Edward Ringborg.

LASSE SÖDERGREN
lasse.sodergren@nt.se
011-200 151

Ett rum med utsikt. Duvor och rättor har under åren haft silobyggnaden som hemvist. Men efter en omfattande sanering är rättorna borta. Dock inte det sista duvparet.

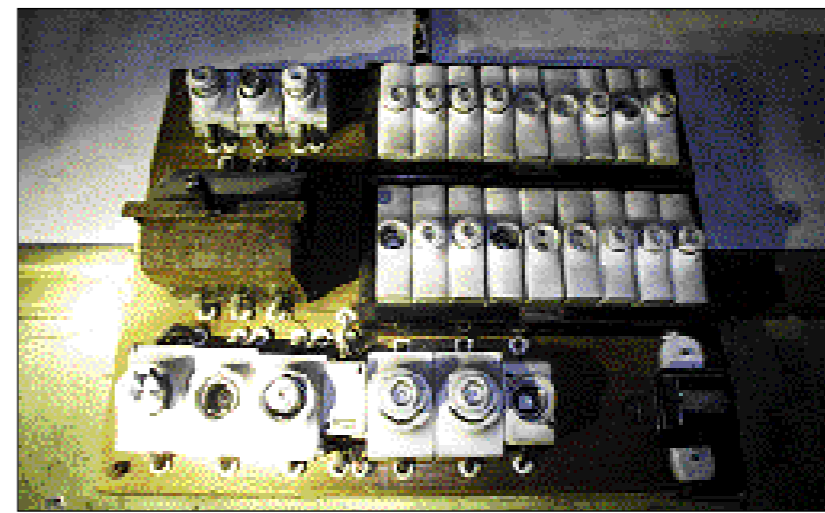
Klotter på hög nivå. Inte ens silobyggnadens lilla torn har fått vara i fred under åren som gått.

Gediget hantverk. Själva silodelen består av ett par våningar. Här en välbevarad del av transportsystemet.

Raka rör. Verksamheten vid Ståhlboms silo var uppbyggd kring det sinnrika systemet med transportbanor och schakt för brödsädet. På bilden några av de rörsystem som användes.

Säkringar åla 20-talet. Mycket av den gamla inredningen är fortfarande intakt. Som den här tavlan med proppar i porlänshöljen.

